

Córdoban valkoinen taidelinnoitus

Pertti Vaasio, rakennusarkkitehti RIA

Eteläisessä Espanjassa sijaitsevan Andalusian ja Córdoban nykytaiteen museon ja taidekeskuksen, eli Contemporary Arts Center Córdoba/Espacio Andaluz de Creación Contemporánea de Córdoba'n toteutus perustuu vuonna 2005 ratkaistun kansainvälisen suunnittelukilpailun voittaneeseen ehdotukseen.

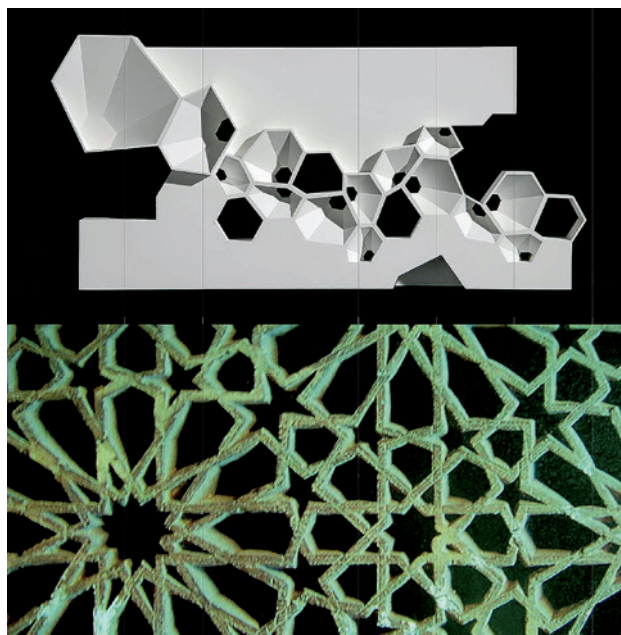
Suunnittelu alkoi vuonna 2006 ja rakennushanke toteutettiin vuosina 2008–2013, jolloin Espanjan talous ja rakennusala syöksyi synkkään lamaan. Kunnianhimoinen hanke toteutettiin kuitenkin moitteetta ja kohde on osoitus espanjalaisten korkeatasoisesta betoniosaamisesta.

Ulkoapäin tylyn näköinen rakennus avautuu sisältä kiinnostavaksi ja monimuotoiseksi taidetehtaaksi. Betonirunkoinen rakennus on verhoiltu lähes kauttaaltaan valkoisilla, lasikuituvahvisteisilla betonilaatoilla. Rakennusrunkoon ne kiinnitettiin teräsrakenteilla. Ulkovaiipan lämmöneristeen paksuus on 40 tai 50 mm.

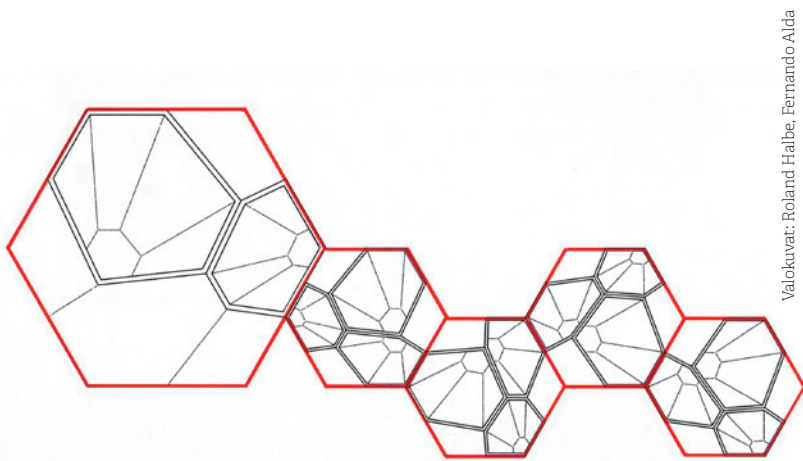
Rakennuksessa on normaalin näyttelytoiminnan lisäksi laboratoriotiloja, studioita, media-kirjasto, auditorio, kahvila sekä taiteilijoiden työpajoja, jotka voivat toimia myös näyttelytiloina. 180 hengen auditorio on suunniteltu teatteriesityksiä, luentoja ja av-esityksiä varten, ja se voidaan sisustaa 'mustaksi laatikoksi'.

Rakennuksen arkkitehtuurissa on muistutuksia espanjalais-islamilaisesta rakennustaiteesta. Suorakulmaisen rakennuksen halkaisee pohjiltaan epäsäännöllisten kuusikulmaisten gallerioiden muodostama verkko, joka päättyy niinkään kuusikulmaiseen auditorioon. Joukkoon on siroteltu neljä kuusikulmaista sisäpihaa, jotka ovat tyyppillisiä islamilaisessa arkkitehtuurissa.

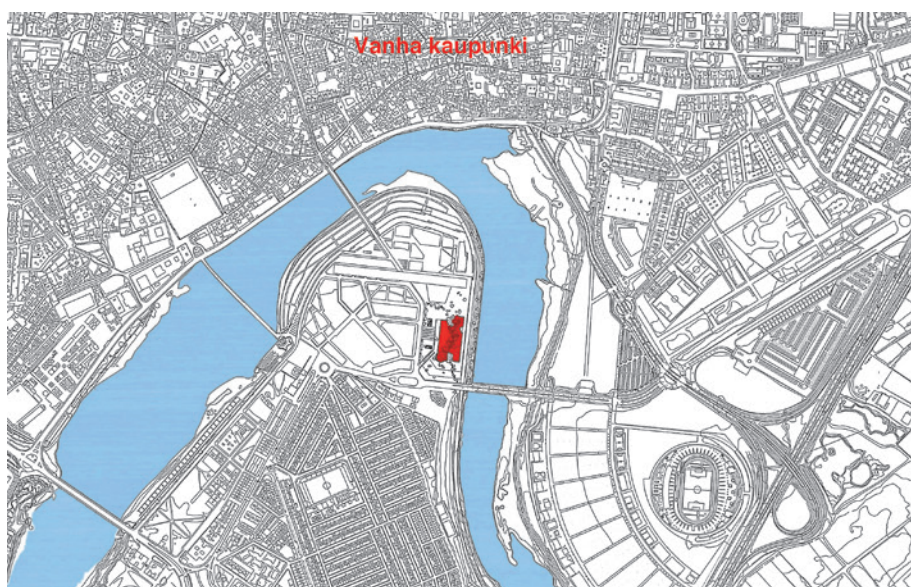
Näennäisestä epäsäännöllisyydestään huolimatta galleriajono on osa säännöllisten kuusikulmioiden verkkoa. Gallerioita on kolmea kokoa: 60, 90 ja 150 neliömetriä. Tiloja voidaan

2

1

3

yhdistää suurilla aukoilla, 3,3 metriä korkeat aukot voidaan sulkea nosto- tai liukuovilla.

Galleriat ovat itsenäisiä 6-kulmaisia betonirakenteisia särmiöitä, seinämävahvuudeltaan 300 mm. Paksut betonirakenteet tasaavat tilojen kosteus- ja lämpötilaoloja. Gallerioiden välisessä, noin 800 mm:n levyisessä tilassa sijaitsevat mm. ilmanvaihtokanavat, nosto- ja liukuovien koneistot sekä tarvittavat sähköasennukset.

Tilojen sisäpinnat ovat lautamuotteihin valettua puhdasvalua. Betonipintaisten lattioiden alla risteilevät tarvittavat näyttelytekniikat.

Gallerioiden seinät on puhkottu pyöreillä aukoilla 900 x 900 mm:n ruuduissa. Aukkoihin on sijoitettu mm. valaisimia, taideteoksia valaisevia kohdevaloja ja ilmastoinnin sisäänpuhallusventtiileitä. Reikiä voidaan myös käyttää apuna taideteosten ripustamiseen.

Galleriat saavat luonnonvaloa ylösalaisin olevien katkaistujen särmäkartioiden kautta. Niiden alapinnassa on laminoitu lasilevy

(19+19+2 mm), joka kestää 100 kilon kuorman. Lasilevyn alapuolella on valon tuloa säätelevä alumiininen säleikkö, jonka alapuolella on himmeä muovikalvo.

Alimmillaan kartion alapinta on 3,3 metrin korkeudella lattiasta.

Kartioiden seinämäpaksuus on 200 mm ja myös ne on verhoiltu ulkoa 100 mm paksuisilla kuitubetonilaatoilla.

Guadalquivir-joelle avautuva itäinen julkisivu toimii valoteoksena ja valtavana näyttöpäätteenä. Yli sata metriä pitkä ja 11 metriä korkea betonielementeistä koottu 'mediataulu' on pikselöity eri suuruksilla mielivaltaisilla kuu-sikulmioilla, jotka on varustettu yhteensä 1319 LED-valolla. 200 mm paksun betonielement-tiseinän takana on 800 mm syvä huoltotila.

Tietokoneohjauksella seinällä voidaan esittää valonäytelmiä ja videoita sekä audiovisuaalisia esityksiä. Päiväsaikaan luonnonvalo siivilöityy reikien läpi sisätiloihin.

1 Huolimatta näennäisestä epäsäännöllisyydestään galleriaverkko on sidottu tiukkaan säännöllisten kuusi-kulmioiden ketjuun.

2 Rakennus on saanut vaikutteita espanjalais-islamilaisesta taiteesta, jossa arabeskeillä on merkittävä osa. Kuvassa pienoismalli ylhäältä, alhaalla arabeski. Arabeski on arabialaisessa ja islamilaisessa taiteessa käytetty kasviaiheista tyyliä koristeita. Kuviot ovat geometrisia ja lähes abstrakteja viivaornamenteja. Niistä tuli olennainen osa itämaista kulttuuriperinnettä, koska ihmisten ja eläinten kuvaaminen ei ollut sallittua.

3 Taidekeskus sijaitsee Guadalquivir-joen mutkassa vastapäätä Córdoban vanhaa kaupunkia.

4 Rakennus on verhoiltu lähes kauttaaltaan valkoisilla 100 mm paksuilla kuitubetonilaatoilla.

Näytteitä valoteoksen toiminnasta voi tarkastella osoitteessa:

www.youtube.com/watch?v=4dxxTjmAWSE

Contemporary Arts Center Córdoba Espacio Andaluz de Creación Contemporánea de Córdoba

Tilaaja: Contemporary Art Center Cordoba;
Government of Andalucía

Arkkitehtisuunnittelu: Nieto Sobejano
Arquitectos S.L.P.; arkkitehdit Fuesanta
Nieto ja Enrique Sobejano

Rakennesuunnittelu: N.B.35, S.L.

Urakoitsija: FCC Construcción S.A.

Rakennuksen ala: 6.967 m²

Kerrosala: 12.287 m²

Tontti: 19.920 m²

Valmistumisvuosi: 2013

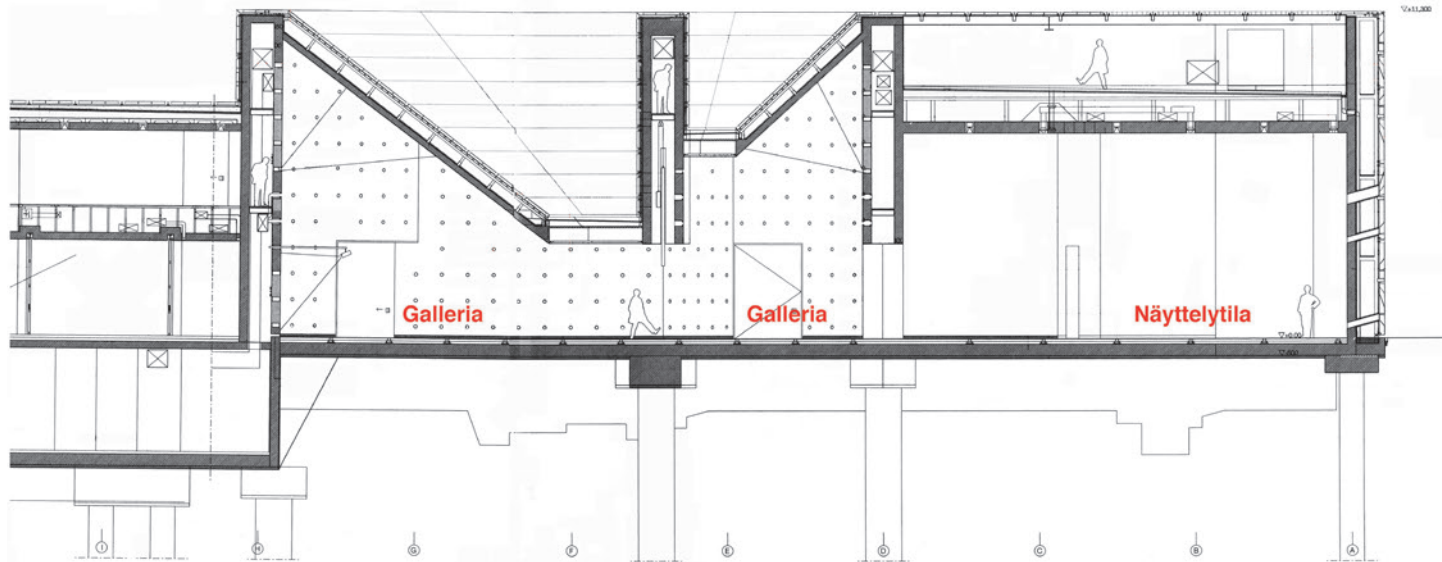
Rakennuskustannukset: 28 miljoonaa euroa.

8

9

5 Sisääntulokerros.

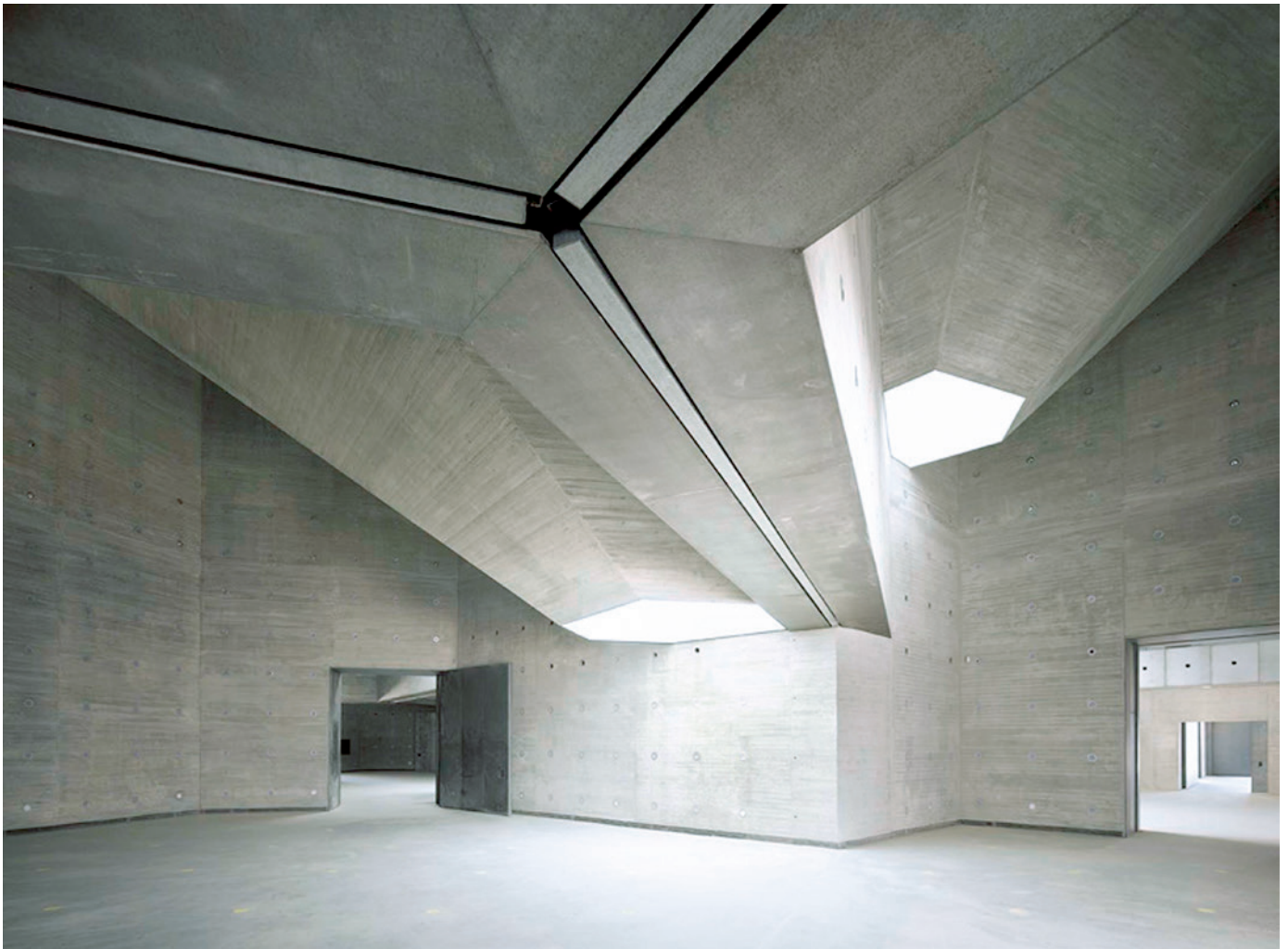
1 Auditorio; 2 Mediakirjasto; 3 Kauppa, auditorion aula; 4 Sisääntuloaula; 5 Galleria; 6 Näyttelytila; 7 Tarvikevarasto; 8 Kahvila; 9 Sisäpiha

6 Leikkaus A – A

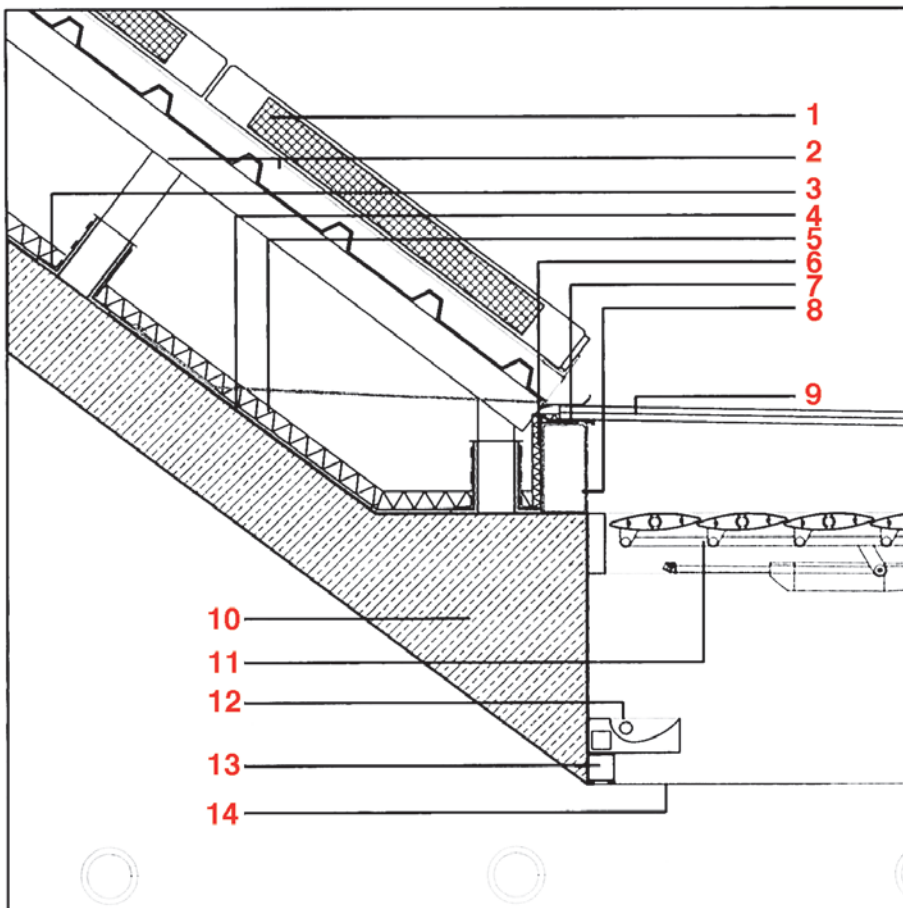
7 Valokuilujen verhous on alkamassa. Etualalla olevan "mediaseinän" elementtien asennus meneillään.

8 Rakennus on verhoiltu lähes kauttaaltaan valkoisilla 100 mm paksuilla kuitubetonilaatoilla /-elementeillä.

9 Poikkileikkaus gallerioiden kohdalta. Näyttelytilan korkeus on 7,1 metriä. Oikealla betonielementeistä koottu valoteosseinä.

10

11

10 Nosto-ovet yläasennossa, jolloin kolme galleriaa on yhdistetty yhdeksi kokonaisuudeksi.

11 Yksityiskohta gallerioihin luonnonvaloa ohjaavan valokuilun alapäästä.

1 Valkoinen lasikuituvahvisteinen betonilevy, jonka paksuus 100 mm

2 Betonilevyjä kannattava teräsrakenne

3 Kiinnityslevy

4 PVC-vesieristyslevy

5 Lämmöneristys 50 mm

6 Metallilevy 3 mm

7 Neopreenitiiviste

8 Teräsputki 200 × 100 × 4 mm

9 Laminoitu lasilevy 19+19+2 mm

10 Valokuilun betoniseinä, paksuus 200 mm

11 Kauko-ohjattava alumiinisäleikkö

12 Valoaukkoa kiertävä valaisin

13 Teräsputki 60 × 60 × 4 mm

14 Himmeä muovikalvo

12 Kauppa ja odotustila auditorioon, jonne johtavat ovet oikealla.

13

13 Odotustila auditorioon ylhäältä.

14 Öinen näkymä yli Guadalquivir-joen.

14

White fortress of art in Córdoba

The Contemporary Arts Center Córdoba/Espacio Andaluz de Creación Contemporánea de Córdoba'n in southern Spain was built in 2008 – 2013. The architectural designer in the project was Nieto Sobejano Arquitectos S.L.P

The outwardly cold looking building opens up in the interior into an interesting and diverse art factory. The building has a concrete frame and the cladding consists almost completely of white concrete slabs reinforced with fiberglass.

The building comprises exhibition and laboratory facilities, studios, media library, auditorium, cafeteria and workshops for artists. The architecture reminisces Spanish-Islamic building art. A network of galleries in the shape of irregular hexagons ending in a hexagonal auditorium pierces through the rectangular building. Four hexagonal atria are scattered in the building entity.

The galleries are independent polyhedrons of concrete construction. The interior surfaces of the premises are fair-face concrete surfaces created using board-formwork. The galleries receive natural light through cut prism cones standing upside down.

The eastern facade facing River Guadalquivir serves as a work of light art and as a huge display terminal. The "media screen" is more than a hundred metres long and 11 metres tall, and broken into random hexagonal pixels of different sizes, which are provided with a total of 1319 LED lights. The wall can be used to present light shows and videos as well as audiovisual performances.

Andalusian maakunnassa, Guadalquivir-joen mutkassa sijaitsevalla Córdoballa on merkittävä osa Euroopan historiassa. Julius Cesarin aikaan kaupunki oli Rooman Hispanian provinssin pääkaupunki.

Roomalaiset menettivät Córdobaan länsigooteille vuonna 554, jotka puolestaan hävisivät sen arabeille vuonna 711.

Suurimman osan Euroopasta eläessä pimeintä keskiaikaa, Córdoba nousi 900-luvulla islamilaisen Espanjan, eli Al-Andalusin ja Córdobaan kalifaatin pääkaupungiksi ja yhdeksi maailman loistokkaimmista kaupungeista. Se oli eurooppalaisen tieteen ja sivistyksen keskus. Córdobassa oli useita kouluja ja yliopistoja.

Kaupungissa oli satoja moskeijoita, sairaaloita, kylpylöitä, upeita puutarhoja ja yksi maailman parhaimmista kirjastoista. Siellä asui jopa puoli miljoonaa ihmistä (nykyään 330.000) ollen Euroopan suurimpia kaupunkeja.

Kalifaatti hajosi 1030-luvulla ja katolinen Ferdinand III Pyhä valloitti kaupungin vuonna 1236. Siitä lähtien kaupunki on kuulunut Espanjalle. Tällä hetkellä Córdoba on nimeään kantavan maakunnan pääkaupunki.

Córdoba jäi Andalusian itsehallintoalueen pääkaupungin Sevillan ja Málagaan varjoon. Kaupungin kehitys pysähtyi pitkäksi aikaa. Alueen talous ja väestö alkoi kasvaa vasta 1920-luvulla. Nykyisin kaupunki on kytketty Espanjan suurnopeusjunien verkostoon.

Arabihallinnon aikana muslimit, kristityt ja juutalaiset elivät kaupungissa rauhassa rinnakkain. Tuon ajan perintöä on se rikas kulttuuri, jonka vuoksi vanha kaupunki liitettiin UNESCO:n maailmanperintökohteeksi vuodesta 1984 lähtien.